

A SZABOLCS FEGYVERZETTECHNIKAI ELLÁTÓ KÖZPONT TEVÉKENYSÉGÉRŐL

*Poczok Tibor*¹

A Szabolcs Fegyverzettechnikai Ellátó Központ (továbbiakban FVTEK) a MH Fegyverzettechnikai Szolgálatfőnökség közvetlen alárendeltségében tevékenykedő, - középírányítói feladatkörökkel is rendelkező, - katonai szervezet.

A Szabolcs FVTEK **jogutódja** a 04600/52 MVK Szervezési és mozgósítási Csoportfőnöki Intézkedéssel - Királytelek-Dózsaszőlő /ma: Nyírtelek/ határában elhelyezkedő erdős területen 1952.12.01-én megalakított MN 4. **Lőszerraktárnak**, részben az ennek bázisán 1962.ben kialakított MN Lokátorjavító Üzemnek, illetve a HM 035/1993 számú intézkedés alapján az ebből kiváló MN 12. **Fegyverbázisnak** /volt MN 6060/, valamint az MH VKF 0018/91. számú Intézkedésével felszámolt MH 107. **Önálló Szállító Osztálynak**.

A Szabolcs FVTEK állomány - jogelődjei révén - gyakorlatilag a rakétafegyverzetek hadrendünkben való megjelenése óta, folyamatosan változó feladatrendszerekkel és szervezeti felépítésben, 1962. óta vesz részt a Magyar Honvédség rakétatechnikai biztosításának végrehajtásában. 1992. március 14-től, - átszervezése és feladatrendszereinek kibővülése révén, jelenlegi nevének és megnevezésének megkapásával egyidőben - vált az MH Fegyverzettechnikai Szolgálatfőnökség, illetve az MH Mérésügyi Szolgálatfőnökség középírányítói feladatkörökkel is rendelkező ellátó központjává.

Rendeltetése:

- Az MH Fegyverzettechnikai Szolgálatfőnökség hatáskörébe tartozó rakétatechnikai eszközök üzemben tartásának biztosítása, az ehhez szükséges gazdálkodási tevékenység végrehajtása;

1 Poczok Tibor mk. alezredes, "Szabolcs" Fegyverzettechnikai Ellátó Központ Parancsnoka

- Az MH központi készleteit képező rakétatechnikai eszközök és a fenntartási anyagok szakszerű tárolása, a hadrendből való kivonás, illetve selejtítések szabályos végrehajtása, a megsemmisítésre váró rakétatechnika megbízható tárolása, hasznosítása;

- Az MH rakétatechnikai eszközeinek és elszámolásköteles rakétatechnikai készleteinek, valamint általános rendeltetésű mérőműszereinek számviteli, illetve szakmai nyilvántartása;

- Az MH általános rendeltetésű mérőműszereinek profilfelelős gazdálkodó és központi készleteit tároló szerve;

- Nyírtelek nagyközségben Helyőrségparancsnokság feladatainak ellátása.

Rendeltetéséből adódóan a Szabolcs FVTEK **alapvető feladatrendszerei:**

- Az MH csapatai rakétatechnikai eszköz- és általános rendeltetésű mérőműszer szükségleteinek nyomonkövetése, az igények kielégítésének megszervezése és biztosítása, a felső vezetés döntéselőkészítéséhez szakmai-gazdálkodási információ biztosítása;

- A rakétatechnikai eszközök rendszeresítési feladatainak előkészítésében, megszervezésében és végrehajtásában való részvétel;

- A rakétatechnikai eszközök, fenntartási anyagok, illetve az általános rendeltetésű mérőműszerek beszerzésében, fogadásában és átvételében való meghatározó részvétel, ezek csapatokhoz történő kiadásának megszervezése és végrehajtása;

- A rakétatechnika és az általános rendeltetésű mérőműszerek egyes üzemeltetési feladatainak, valamint ezek üzemi szintű javításainak /kiszolgálásainak/ tervezése, szervezése és lebonyolítása. A központi műszaki felülvizsgálatok, kalibrálások, hitelesítések tervezése, megszervezése, esetenkénti végrehajtása, illetve végrehajtatása;

- Az üzemképtelen vagy a lejárt üzemidejű rakéták és rakétakészletező elemek pótlásának, üzemidő meghosszabbításának megtervezése, megszervezése, a végrehajtás biztosítása;

- A rakétatechnika és az általános rendeltetésű mérőműszerek üzemeltetéséhez, hadrafoghatósági mutatóinak fenntartásához, valamint a háborús anyagszükségletek meghatározásához fenntartási - javítási anyagnormák kidolgozása, a készletezési feladatok meghatározása;

- Részvétel az MH FVTSZ, valamint az MH Mérésügyi Szolgálat felsőszintű gazdálkodási és költségvetési terveinek kidolgozásában, ezek megvalósításának végrehajtásában;

- Az MH kiképzési rakéta és rakétatechnikai eszközeinek kijelölése, biztosítása;

- A hatáskörbe tartozó selejtítések elbírálása, a selejtített rakétatechnika megsemmisítési technológiájának kidolgozása, illetve ennek gyakorlati végrehajtása. A hadrendből kivont, vagy selejtített rakétatechnika és általános rendeltetésű mérőműszerek hasznosításának megszervezése, esetenkénti végrehajtása;

- A beszerzésekkel és az üzemi szintű javításokkal kapcsolatos garanciális és szavatossági ügyek intézése;

- A rakétatechnika és az általános rendeltetésű mérőműszerek dokumentációjának biztosítása, a köteles és eredeti példányok meghatározott idejű tárolása;

- Szakszerűen, megbízhatóan tárolja az MH központi készleteit és javítási tartalékait képező rakétatechnikai eszközöket, általános rendeltetésű mérőműszereket, valamint ezek fenntartási szakanyagainak készleteit. Biztosítja a megsemmisített selejt anyagok megóvását, szabályszerű kezelését;

- Végzi a központi készletben tárolt rakétatechnika és általános rendeltetésű mérőműszerek tárolás közbeni kiszolgálását, szükség szerinti javítását és karbantartását;

- Végrehajtja az üzemi szintű javításokra és kiszolgálásokra, valamint a központi készletbe való bevonásokra, illetve kiadásokra intézkedő okmányok kiadását, biztosítja ezek végrehajtását. Végzi a javításból, illetve központi készletből kikerülő rakétatechnika készletezettségének helyreállítását;

- Végzi a csapatok tervszerű, illetve soronkívüli fenntartási anyagigényeinek kielégítését;
- Tárolja a "M" utalványokon lebiztosított rakétatechnikai eszközöket és anyagokat, megszervezi és végzi ezek üzemeltetésének feladatait, megtervezi, megszervezi és végrehajtja ezek időbeni kiadását;
- Végzi az MH központi készleteiben tárolt rakéták széttelepítésével, üzemeltetésével és technikai kiszolgálásával kapcsolatos feladatokat, felügyeli a széttelepített készletek tárolását;
- A számviteli követelményeknek megfelelő módon nyilvántartja az MH rakétatechnikai eszközeit, elszámolásköteles készleteit és általános rendeltetésű mérőműszereit. Végzi szakanyagai gépi adatfeldolgozásával kapcsolatos adatszolgáltatási és szakmai információs feladatait.

Természetesen ezen alapfeladatokon kívül a Szabolcs FVTEK számos más katonai és általános jellegű feladatot is megold. Ezek közül, mint egyedüli sajátosságot lehet megemlíteni a Szabolcs FVTEK által őrzött területen belül "bélrőként" működő HM Arzenál Eletromechanikai Rt. élelmezésének, biztonságának, híradásának, szakanyag-ellátásának és egyéb más tevékenységének szerződéses alapokon való biztosítását.

Katonai és szakmai feladatait a Szabolcs FVTEK az alábbi szervezeti felépítésben oldja meg:

VEZETŐ SZERVEK:

- parancsnokság,
- törzs,
- anyagi-technikai főnökség,
- pénzügyi-számviteli szolgálat.

Sajátosságok:

- A hivatásos katonák és a honvédségi közalkalmazottak viszonylag magas létszámviszonyaira való tekintettel a parancsnokságon belül személyügyi főoszt és független főelőadó van;

- A törzsön belül a szakmai dokumentáció iratkezelését és esetenkénti előállítását - önálló szervezeti elemként - egy dokumentációs részleg végzi;

- Az anyagi-technikai főnökség szakállománya a központi készletekkel kapcsolatos haditechnikai biztosítás egyes -elsősorban technikai jellegű - feladatait is végzi, illetve irányítja. Hatáskörükbe tartozik a központi készletek tárolásával kapcsolatos feladatok megtervezése, megszervezése és a végrehajtás irányítása is.

BIZTOSÍTÓ SZERVEZETEK:

- fegyveres biztonsági őrség /csak B/,
- őrszázad /csak M/,
- vezetésbiztosító század,
- szállítmánykísérő szakaszok /csak M/,
- ideiglenes őrszázad /csak B/.

Sajátosságok:

- Az alakulat és a HM Arzenál Rt. működési feltételeit biztosító objektumot béke állapotban honvédségi közalkalmazotti állományból álló fegyveres őrség őrzi, amely alapját képezi az M-ben megalakításra kerülő őrszázadnak és szállítmánykísérő szakaszoknak;

- A vezetésbiztosító század állományában - a híradó és komendáns állományon kívül - egy állandó készenlétben lévő, sorállományú tüzoltó raj is megtalálható;

- Az ideiglenes őrszázad az MH Miskolc-Pingyomtető körzetében leürített objektumainak vagyoni védelmi feladatait hivatott ellátni.

VÉGREHAJTÓ SZERVEZETEK:

- **A parancsnok gazdálkodási helyettes alárendeltségében:**

a./ technikai biztosító csoport,

- b./ ellátási és gazdálkodási osztály,
- c./ központi gépi adatfeldolgozó osztály.

Ezen szervezeti csoportosítás végzi az MH rakétatechnikai és általános mérésügyi biztosításának - alakulatunkat érintő feladatainak - tervezését, szervezését, irányítását és a végrehajtás bonyolítási - nyilvántartási - adatszolgáltatási feladatait.

A pk. gazd. h. alárendeltségében - ideiglenesen létrehozott szervezeti elemként - egy értékesítési-bontó csoport is tevékenykedik. Ennek elsődleges feladata a hadrendből kivont, illetve selejttített eszközök hatástalanítása és további hasznosításának /értékesítésének/ megszervezése, esetenkénti végrehajtása.

- **Főcikk tároló osztály:** az MH központi rakétatechnikai készleteinek szabályos tárolását és tárolás közbeni kiszolgálását, valamint a csapatok ezen eszközökkel való ellátását gyakorlatilag megvalósító szervezeti elem.

- **Fenntartási-anyag tároló osztály:** megnevezése pontosan fedi rendeltetését. Ez a szervezeti elemünk végzi az MH általános rendeltetésű mérőeszközei központi készleteinek tárolását is.

- **Ellenőrző-bevizsgáló technikai osztály:** a rakéták és rakétatechnikai eszközök időszakos kiszolgálásait és használhatóságuk minősítését meghatározó szervezeti elemünk. Magába foglalja az MH egyik igen korszerűen felszerelt mérésügyi-kalibráló laboratóriumát is.

Veszélyeztetettségi, illetve háborús időszakban a központi készletek felhasználókhoz való közelebbi jutását az "M" esetén megalakuló tábori alkatrész tároló alosztályaink is elősegítik.

KISZOLGÁLÓ SZERVEZETEK:

- Egyesített javító műhely /csak "csapat" javítások és kiszolgálási feladatok végrehajtására képes/,
- Szállító részleg,

- Egyesített étkezde. Sajátossága, hogy együttműködés alapján, munkavégzésre a Szabolcs FVTEK-hez kirendelt állományával a HM Arzenál Rt. dolgozóinak üzemi étkeztetését is biztosítja,

- Segélyhely,
- Szakszolgálati anyag raktárak,
- Elhelyezési és üzemeltető szervek.

A Szabolcs FVTEK állomány összetételének jellegzetessége, hogy állományát béke állapotban meghatározó mértékben honvédségi közalkalmazottak /69 %/ és hivatásos katonák /24 %/ alkotják. Sorállomány /7 %/ csak biztosító, vagy a kiszolgáló szervezetekben tevékenykedik.

A Szabolcs FVTEK szervezeti elemei tevékenységének megítéléséhez néhány sokatmondó adat:

- Az objektum által elfoglalt terület nagysága /nem beleszámítva a Miskolc-Pingyomtetőn lévő területet/ meghaladja a 206 ha-t;

- Úthálózatunk hossza megközelíti a 22 km-t, ezen belül az őrség majd 8 km-t állandóan biztosít;

- Zárt, fűtött tárolótereink nagysága eléri a 3.500 m²-t, míg fűtetlen raktáraink területe megközelíti a 14.500 m²-t;

- Szakmai tevékenységünk során 15 rakétarendszerhez tartozó 31 fajta rakétával, mintegy 150 típus rakétatechnikai eszközzel és több, mint 47.000 fajtából álló, 2.000.000 db-ot meghaladó mennyiségű fenntartási anyaggal, illetve a lassan 2.000 típusválasztékot magábafoglaló 30.000 egységnyi általános rendeltetésű mérőeszközökkel foglalkozunk;

- Az Ellátó Központ könyvszerinti vagyonértéke megközelíti a 8,5 Milliárd Ft-ot.

Gondjaink, problémáink, feladataink:

Egyik legfőbb gondunk a hadrendből kivont, vagy a műszaki állapotuk miatt kiselejtezett rakétatechnikai eszközpark és az elavult általános mérőeszközök alakulatunknál felgyülemlett hatalmas mennyisége, ezek

hatástalanításának és hasznosításának műszaki-gazdasági feltétel-hiányai. Sajnos a rakétatechnika nemzetgazdasági hasznosíthatósága vagy nagyon költséges vagy teljesen megoldhatatlan.

Nem kisebb gondot jelent állományunknak az egyre növekvő fenntartási anyagigények és a csökkenő gazdasági-beszerzési lehetőségek, illetve a meglévő készletmennyiségek megfelelő összhangjának megteremtése sem. Egyre gyakrabban jelentkezik a "harckészültségem, /vagy hadrafoghatóságom/ érdekében sürgősséggel kérek és érte megyek" jelző a csapatok anyagigénylésében, ami a helyszíni lehetőségek kimerülésére is utal. Már rákényszerülünk a bontásból származó javító-fenntartási anyagok esetenkénti kiadására is.

Fokozatosan növekvő gonjaink közé tartozik a haditechnikai javítás "privatizációja" miatt is bekövetkező folyamatos költségnövekedés, illetve a költségek szinten tartása miatti technikai követelmény-szint csökkentésének gazdasági nehézségeink által kikövetelt szükségessége.

Működési problémáink egy része is ezen "privatizációs sajátosságból" adódik. A Szabolcs FVTEK által őrzött katonai objektumon belül került megalakításra a - szakezközeink javítására és speciális kiszolgáltatására hazai viszonylatban egyedül képes - HM Arzenál Elektromechanikai Rt. Sajnos a megváltozott működési keretek igen sok, - felsőbb szintű szabályozást igénylő - /esetenként egyedi/ problémát vetnek fel. Ilyenek például: a vállalkozási szférába tartozó szervezet katonai objektumon belüli "polgári" jellegű tevékenységének biztosítása, a speciális anyagellátás költségvetésből való finanszírozása, egyes számviteli kérdéskörök megoldatlansága, a katonai szervezet és a katonai költségvetési vállalatból átalakult "privatizált" szervezet korábbi, közös gazdálkodási tevékenységeinek szétválasztása, stb.

Nem kevés problémát és gondot okoz a Szabolcs FVTEK parancsnoki állományának a Miskolc-Pingyomtető körzetében leürített honvédségi objektumok vagyonvédelmi felügyeletének megoldása, illetve a végrehajtó állomány élet és szolgálati körülményeinek megfelelő biztosítása. Gazdasági és katonai érveink sajnos valószínűleg mind a mai napig nem kerültek megfelelő módon megvizsgálásra, hiszen Miskolcon már tevékenykedik egy hátrahagyott objektumokat felügyelő /őrző/ katonai szervezet.

A Szabolcs FVTEK legfontosabb közelebbi és távolabbi feladatait az alábbiakban látom:

Még ebben az évben megfelelően fel kell készülni és végre kell hajtani a volt NDK-ból beérkező rakétatechnikai fenntartási anyagok és mérőműszerek fogadását, az MH csapataihoz történő eljuttatásának végrehajtását.

Megfelelő módon szakmailag és a gyakorlati megvalósítás terén is fel kell készülni a FÁK adósságtörlesztése keretein belül beérkező új típusú rakétatechnika és a már ismert eszközök fogadására, csapatoknak történő kiadására, illetve tartós tárolásának biztosítására.

Minél előbb meg kell valósítanunk az adatfeldolgozás és a nyilvántartások számítógépes feldolgozását, a szakmai feladatok megoldásának gépi támogatását.

Az MH rakétatechnikai biztosítási feladatainak megoldása érdekében:

Tovább kell finomítani a Szabolcs FVTEK és a HM Arzenál Rt. szakmai-gazdasági együttműködését.

Meg kell oldani a felgyülemlett és az MH szükségleteinek kielégítéséhez fel nem használható rakétatechnikai eszközök és anyagok célszerű megsemmisítését, illetve hasznosítását.

Tovább kell növelni az Ellátó Központ vezetett önállóságát, javítani kell a működőképességét és hatékonyságát, emelni szükséges a szakállomány vezetés ismeretszintjét, kreativitását.

Remélem bemutatkozásunk új kapcsolatainknak megfelelő eligazodást ad tevékenységünkben, míg az eddigi kapcsolatrendszereinkben velünk együttműködő katona és közalkalmazotti kollégáinknak további információkat is biztosítottam.